

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Quæst. III. Num propter privatam alicujus utilitatem concedi possit
Privilegium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

P A R S I I I.

Continens prætermiffa in duabus præcedentibus, nempe Quæftiones varias circa Privilegia, necnon & Regulas circa Exemptiones Regularium tam in Spiritualibus, quam in Temporalibus.

Extant non pauca in Tractatu de Privilegiis, quæ vel obiter dicta, vel primis labris vix delibata, vel non difcuſſa, ut par eſt, fuſius nunc explicanda accuratiuſque tractanda ſunt.

Extant quoque alia, quæ omninò prætermiffa ſunt: Ne manco idcirco remanente Tractatu, totus, qui ex illo expectandus eſt, non capiatur fructus; Quæ defunt ſupplere non piget, idque tum Quæſtionibus, tum Regulis, tum Obſervationibus, prout rerum addendarum natura poſtulabit.

Per Quæſtiones tractabuntur quæ Dubia occurrunt, adductâ ſtatim dubitandi cauſâ, quam decidendi Rationes ſubſequentur, cum Objectionum ſolutionibus; Regulæ continebunt, quæ certa videntur: in illis texetur Hiſtoria Exemptionum, quoad Textus Juris ſubminiſtrare poterunt, ideoque in illis ordo Temporis exactè ſeryabitur.

Prima omnium hoc modo diſcuſſarum erit Exemptio à Viſitatione, circa quam quidquid de illâ habetur in *Corpore Juris* & in *Concilio Tridentino* elucidabitur: hinc ad Exemptionem circa Temporalia tranſitus fiet, eaque ſigillatim & generatim explicabitur; eodem planè modo ager de Exemptione in Spiritualibus: in utraq; præcipua cura erit de iis, quæ Regulares ſpectant.

Obſervationes adhibebuntur tam in Quæſtionibus, quam in Regulis; perpauca erunt eaque duntaxat hoc modo exponuntur, quæ nec Quæſtionibus, nec Regulis explicari poterunt, illis exceptis, quæ ad intelligentiam Quæſtionum, illarumque Decisionum, vel Objectionum ſolutionem, vel Regularum expoſitionem neceſſaria ſunt, nec non Præparatoriis ad Diſtributionem vel Diſpoſitionem rerum tractandarum, ſeu illarum Diſiſionem. In Quæſtionibus ordo rerum, ut plurimum, ſeryabitur, ut invicem ſeſe dilucident; Alia ſunt principales, Alia ac eſſoria vel incidentes: Iſta in Quæſtionibus ſimili ordine digerendas ſubdividentur: In utraque Quæſtionum, quæ apud Gallos peculiaris ſunt, examinabuntur.

S E C T I O I.

Continens Quæſtiones XXII. fuſè tractatas, debitoque ordine diſpoſitas.

Q U A E S T I O I.

An de Privilegiis ſanè dici queat, illa ad Jus Commune pertinere?

Quærendi cauſa: Infinita propemodum vigent Privilegia, quæ Juri Communi contraria ſunt: inter alia, talia ſunt ferè omnia, quæ ex Corpore Juris collecta ſunt: talia etiam ſunt quæcunque ab Ordinariâ Jurisdictione Clericorum, tam Regularium, quam Sæcularium Exemptiones, ſive ſeorſim, ſive conjunctim ſumantur; talia quoque Episcoporum ſunt vel Archiepiscoporum, qui Jurisdictioni proximi Superioris ſubtrahunt; talia ſunt præterea, quibus Laici Clericalium Jurium ſive Muniorum participes ſunt, quorumque præcipua quibus Laicis præſentandi ad Beneficia, vel illa conferendi, vel Decimas percipiendi facultas conceditur.

Propoſita Quæſtioni *Reſpondetur*, ex æquivocatione

totam pendere, quâ ſublata, ceſſat Quærendi cauſa. Jus Commune duobus modis ſumitur.

1. Pro Lege, quæ majori ſaltem Reipublicæ Parti communis eſt; 2. Pro Legum omnium Generalium ad Reipublicam regendam requiſitarum Collectione. Si priori ſenſu ſumatur Jus Commune, non ſanè dicitur Privilegium ad Jus Commune pertinere. Si verò altero ſenſu accipiatur, id rectiſſimè dicitur; Privilegia enim ſunt Gratia, Indulgentia, Remunerations, ſine quibus non benè adminiſtratur Reipublica, ideoque ut ab Bonum Commune, ita ad Jus Commune pertinent: verum ad vitandam æquivocationem à prædictâ locutione ſimilibuſque abſtinendum eſt.

Nec *Obſtat*, quòd Jus Commune ſit velut Regula, Privilegium verò quaſi hujus Regulæ Exceptio, Exceptio autem Regulæ contraria non ſit. Nam quando dicitur, Exceptionem non adverſari Regulæ, ſenſus eſt, quòd illam non deſtruat: ſed non negatur rem, quæ in Exceptione conſtituitur, rei conſtitutæ in Regulâ oppoſitam eſſe: vel dici poteſt, Exceptionem non eſſe Regulæ contrariam, quoad finem, cum utriuſque finis ſit Communis Utilitas, ſed quoad effectum adverſari, in eo, quòd Exceptio permittit vel prohibet, quòd Regula vetat vel permittit.

Q U A E S T I O I I.

Nam Privilegia, prout ab bonum Reipublicæ Regimen neceſſaria, favorabilia ſunt? Si verò favorabilia, undè ſit, ut ſtriçtè ſint interpretanda?

Reſpondetur, extrâ dubium eſſe, Privilegia eo modo conſiderata valde favorabilia eſſe, cum evidens ſit, eodem quo publicum bonum favore, ideoque maximo, proſequenda eſſe; id tamen nullatenus impedire, quin Privilegia ſtriçtè interpretanda ſint, quamvis Favores conveniat ampliari. Cujus rei duplex eſt cauſa; Prior; Plurima ſunt Privilegia, quæ quantum profunt, quibus conceduntur, tantum aliis nocent; qualia ſunt, quibus cuidam Hominum generi dantur, quæ alii Jure Communi debentur, ut Decimæ Parochis debita, & Monachis conceſſa. *Posterior;* Præſumendum Privilegii Autorem, alios, quam quos expreſſit in illo comprehenſos noluiſſe, cum veròſimillimum, ſit quòd alios expreſſiſſet, ſi ad alios trahi voluiſſet; quid enim ſunt Privilegia niſi permanſuræ Legis Derogationes ab illius Conditoris, juſtoque Boni Publici Judice ac Vindice? Credendum ergò integram ſeryare voluiſſe Legem, quoad ea, in quibus Privilegia illi expreſſe non derogant, atque ad id ex eo motum eſſe, quòd extrâ Caſus expreſſos, contrariam Publicæ Utilitati exiſtimavit derogationem.

Q U A E S T I O I I I.

Nam propter privatam alicujus utilitatem concedi poſſit Privilegium?

Quærendi cauſa: Privata Lex dicitur Privilegium; undè ſicut Lex Publica, Utilitati Publicæ conſulere debet, ita & Lex Privata, Privata Utilitati.

Reſpondetur, quòd quoties Privata Utilitas cum Publica concurrat, propter privatam utilitatem concedi poteſt Privilegium, ſed in illo concedendo Publica Utilitas præcipue inſpicienda eſt; Quibus fulcitur hæc Reſponſio, Canones accuratè collectos habes in *Tractatu de Vicario Generali, Titulo de Diſpenſatione*. Præterea S. Leo inſinuat, propter communem utilitatem, Privilegia concedi, dum afferens cauſam, propter quam Eccleſiarum Privilegiis non vult derogare, ait, quòd ad ſuum venderet reatum, ſi foret major apud ſe Fratris unius voluntas, quam Univerſe Donus Domini Communis Utilitas. C. 2. CAUS. XXV. QUÆST. II. *junctâ Correptione Romanâ.* Idem inſinuat GREGORIUS. C. 9. CAUS. XXV. QUÆST. III.

Q U A E S T I O I V.

An in Corpore Juris Privilegiorum cauſe aliqua ſpecialim exprimentur? & Quæ ſint?

Reſpondetur, cauſas hujusmodi in Jure plures exprimi, ſed non alias legi, quam iſtas.

Primo.